

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (0 5) 236 2444, faksas (0 5) 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – ministerija) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 16 d. nutarimo Nr. 1135 „Dėl Konkrečių konsulinio mokesčio dydžių sąrašo ir Konsulinio mokesčio mokėjimo ir konsulinio mokesčio permokos grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į 2026 m. liepos 1 d. įsigaliosiančius Lietuvos Respublikos konsulinio statuto ir Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo pakeitimus (2026 m. balandžio 21 d. Lietuvos Respublikos konsulinio statuto 15, 23, 25, 25¹, 31, 33, 35 straipsnių pakeitimo ir 27, 36, 39 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XV-830 ir 2026 m. balandžio 21 d. Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo Nr. I-509 3, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XV-832), taip pat siekiant patikslinti kai kurių konsulinių mokesčių pavadinimus ir kitas nuostatas.

Nutarimo projektu tvirtinamo Konkrečių konsulinio mokesčio dydžių sąrašo (toliau – Sąrašas) 5 punkto pakeitimas susijęs su Konsulinio mokesčio įstatymo 3 straipsnio 5 punkto pakeitimu, 13 punkto pakeitimas susijęs su Konsulinio statuto 39 straipsnio pripažinimu netekusiu galios.

Nutarimo projektu tvirtinamo Konsulinio mokesčio mokėjimo ir konsulinio mokesčio permokos grąžinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 5.2 papunkčio pakeitimas susijęs su Konsulinio mokesčio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies pripažinimu netekusiu galios.

Sąrašo 10.1, 10.2 ir 10.6 papunkčių pakeitimais siekiama suvienodinti konsulinių pareigūnų ir notarų praktiką tvirtinant sandorius ir atliekant kitus notarinius veiksmus pagal Lietuvos Respublikos notariato įstatymo ir Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 498 „Dėl Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašas), nuostatas.

Šiuo metu Sąrašo 10.1 ir 10.2 papunkčiuose yra nustatyti konsulinio mokesčio dydžiai už sandorių patvirtinimą (10.1) ir sandorių surašymą ir jų patvirtinimą (10.2).

Sąrašo 10.1 papunktį siūloma pripažinti netekusiu galios ir palikti vieną konsulinį mokestį, įtvirtintą Sąrašo 10.2 papunktyje, patikslinus formuluotę pagal Notariato įstatymo 27 straipsnio 1 punkte nurodytą formuluotę „1) tvirtina tokius sandorius <...>“ ir vietoj žodžio „surašymas“ įrašius žodį „parengimas“: „10.2. sandorių: <...> projektų parengimas ir patvirtinimas“, tokiu būdu sandorių projektų parengimą ir patvirtinimą laikant vienu notariniu veiksmu.

Pabrėžtina, kad konsulinis mokestis imamas už sandorio patvirtinimą, kuris apima ir sandorio projekto parengimą, kaip nurodyta ir Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašė. Numatyti atskirą veiksmą – sandorio projekto parengimą, už kurį būtų imamas konsulinis mokestis, netikslinga.

Notarinių veiksmų atlikimo Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2006 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 1R-105/V-55 „Dėl Notarinių veiksmų atlikimo Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose tvarkos aprašo ir notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų, notarinių liudijimų įrašų ir notarinio liudijimo formų patvirtinimo“, 18 punkte nustatoma, kad konsulinio pareigūno tvirtinamų sandorių turinys turi atitikti Civilinio kodekso, Notariato įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių sandorių sudarymą, nuostatas. Atsižvelgiant į minėtą teisinį reguliavimą, konsulinis pareigūnas visais atvejais, net ir tada, kai sandorio tekstą pateikia pats pareiškėjas, privalo patikrinti pateikto teksto turinį, užtikrinti, kad tekstas atitiktų bendrinės lietuvių kalbos reikalavimus, jame vartojami terminai atitiktų teisės aktuose nustatytas sąvokas, o patį tekstą surašyti ant konsulinės įstaigos blanko taip, kad parengtas dokumentas atitiktų Dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus.

Pareiškėjų pateikiami sandorių projektų tekstai dažniausiai neatitinka minėtų reikalavimų, todėl konsulinis pareigūnas privalo pareiškėjo pateiktą sandorio projekto tekstą tikslinti ar perrašyti. Konsulinis veiksmas, kai tekstas yra taisomas ar perrašomas ir po to sandoris tvirtinamas, negali būti laikomas vien sandorio patvirtinimu. Toks teisinis reguliavimas lemia neapibrėžtumą, nes neaišku, kas laikytina sandorio projekto parengimu ir sukuria sąlygas kilti konfliktinėms situacijoms, kai pareiškėjas, pateikdamas savo parengtą sandorio projekto tekstą, tikisi sumokėti konsulinio mokesčio dydį tik už sandorio patvirtinimą, o konsulinis pareigūnas, užtikrindamas minėtus teisės aktų reikalavimus (tikrindamas, tikslindamas, perrašydamas pateiktą projekto tekstą), privalo paimti nustatyto dydžio konsulinį mokestį už sandorio projekto parengimą ir jo patvirtinimą. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo pateikto sandorio projekto teksto tikrinimas, taisymas, perrašymas dažniausiai trunka daug daugiau laiko negu sandorio projekto parengimas, išsiaiškinus pareiškėjo valią. Pabrėžtina, kad tokios praktikos, kai yra tvirtinamas pareiškėjo pateiktas sandorio tekstas, netaiko ir notariai.

Konsulinio statuto 11 straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad diplomatas, kuriam pavedama atlikti konsulines funkcijas, turi būti baigęs konsulinių pareigūnų mokymus ir išlaikęs gebėjimų atlikti visas arba dalį konsulinių funkcijų testą, o 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta konsulinio pareigūno atsakomybė už jo priimtus sprendimus atliekant konsulines funkcijas. Atsižvelgiant į tai, kad sandorių projektai yra teisinių dokumentų projektai, kuriems parengti reikalingos tam tikros specialios žinios, o konsuliniam pareigūnui nustatyta atsakomybė už jo tvirtinamus notarinius dokumentus, toks teisinis

reguliavimas, kai pareiškėjas gali pateikti konsuliniam pareigūnui tvirtinti savo paties parengtą sandorio projekto tekstą, o atsakomybė dėl jo kokybės taikoma konsuliniam pareigūnui, yra ydingas ir keistinas.

Todėl Nutarimo projektu yra siūloma pripažinti netekusiu galios Sąrašo 10.1 papunktį, o 10.2 papunktį patikslinti – nurodyti sandorių projektų parengimą (vietoj surašymo) ir patvirtinimą. Tokiu būdu Sąrašo 10.2 papunktyje nustatytas konsulinio mokesčio pavadinimas atitiks Notariato įstatyme ir Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašą vartojamas sąvokas.

Šiuo metu Sąrašo 10.6 papunktyje nustatytas vienas notarinis veiksmas – asmeninio testamentą priėmimas saugoti. Tačiau Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 5.31 straipsnio 3 dalyje numatoma galimybė testatoriui bet kada atsiimti testamentą, taigi konsulinis pareigūnas, esant testatoriaus valiai atsiimti testamentą, privalo jį išduoti. Sąrašo 10.6 papunkčio pakeitimu siekiama patikslinti konsulinio mokesčio pavadinimą ir nustatyti, kad konsulinis mokestis imamas ne tik už asmeninio testamentą priėmimą saugoti, bet ir jo atsiėmimą. Testamentą išdavimas testatoriui paprašius – atskiras veiksmas, kuris taip pat turi būti formalizuotas, t. y. nustatyta testatoriaus tapatybė, parengtas priėmimo–perdavimo aktas, veiksmas įregistruotas notariniam registre, pranešta Testamentų registru. Už šį veiksmą siūloma rinkti tokį patį konsulinį mokestį, kaip ir už asmeninio testamentą priėmimą saugoti (70 Eur), atsižvelgiant į tai, kad, pirma, konsulinis pareigūnas atlieka tokius pat veiksmus, kaip ir priimdamas saugoti testamentą, antra, notarinio veiksmo įkainis pagal Notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas bei technines paslaugas dydžių (įkainių) ir atleidimo nuo šio atlyginimo mokėjimo atvejų sąrašą tiek už asmeninio testamentą ar oficialiajam prilyginamo testamentą saugojimą, tiek už jo atsiėmimą taip pat yra vienodas.

Priėmus Nutarimo projektą Sąrašą vartojamų konsulinio mokesčio pavadinimų turinys atitiktų Konsulinio statuto ir Notariato įstatymo nuostatas ir atsirastų teisinės prielaidos suvienodinti konsulinių pareigūnų ir notarų praktiką tvirtinant sandorius.

Šiuo metu Tvarkos aprašo 3 punkte nustatyta, kad konsulinės įstaigos, kuriose konsulinis mokestis mokamas eurai ir užsienio valiuta, kiekvieno mėnesio *pirmą* darbo dieną nustato fiksuotą euro ir užsienio valiutos santykį, pagal kurį konsulinio mokesčio dydžiai eurai perskaičiuojami į konsulinio mokesčio dydžius užsienio valiuta.

Nutarimo projekte siūlome Tvarkos aprašo 3 punkte nustatyti, kad konsulinės įstaigos, kuriose konsulinis mokestis mokamas eurai ir užsienio valiuta, kiekvieno mėnesio *paskutinę* darbo dieną nustato fiksuotą euro ir užsienio valiutos santykį, pagal kurį konsulinio mokesčio dydžiai eurai perskaičiuojami į konsulinio mokesčio dydžius užsienio valiuta.

Šis pakeitimas leistų konsulinėms įstaigoms iš anksto žinoti, koks euro ir užsienio valiutos santykis (toliau – valiutų santykis) bus taikomas, iš anksto pakeisti valiutų santykio nustatymus informacinėse sistemose (ADIS, MIGRIS), laiku informuoti apie valiutų santykio pokytį išorės paslaugų teikėjus ir atnaujinti informaciją konsulinės įstaigos interneto svetainėje, tokiu būdu panaikinti riziką konsuliniam pareigūnams dirbti „pereinamuoju“ laikotarpiu su dviem skirtingais valiutų santykiais, arba dirbti, kai dar nėra patvirtinto valiutų santykio mėnesio pradžioje (ypač po poilsio ar švenčių dienų).

Pabrėžtina, kad paskutinė mėnesio darbo diena yra natūrali administracinio ciklo pabaiga, todėl ši diena tinkamiausia atlikti valiutų santykio fiksavimą, vidaus patikras, informacijos paskelbimą ir perdavimą. Valiutų santykio fiksavimas mėnesio pabaigoje reikštų valiutų santykio

nustatymą pagal visą einamojo mėnesio informaciją ir būtų atsižvelgiama į to mėnesio valiutų santykio svyravimus, o ne į vieną ankstyvą momentą. Priešingai, valiutų santykio fiksavimas mėnesio pradžioje reiškia, kad valiutų santykis nustatomas dar nežinant ateinančio mėnesio valiutų santykio dinamikos, o tai menkina fiksavimo pagrįstumą. Tvarkos aprašo 3 punkte numatyta, kad valiutų santykis tikslinamas, jei pokytis viršija 0,5 euro, todėl būtent paskutinės mėnesio dienos modelis leis aiškiai palyginti „praėjusio mėnesio pabaigos valiutų santykį“ su „dabartiniu valiutų santykiu“ ir supaprastins sprendimą: ar būtinas tikslinimas, kada tikslinimas įvyko ir nuo kada jis taikomas, nes tai svarbu teisiniam reguliavimui ir galimų ginčų, pvz., dėl konsulinio mokesčio dydžio, atvejais.

Nutarimo projektu tvirtinamo Tvarkos aprašo 3 punkto pakeitimu – fiksuotą euro ir užsienio valiutos santykį nustatyti kiekvieno mėnesio ne pirmą, o paskutinę darbo dieną – siekiama geresnio sprendimo, kuris užtikrintų valiutų santykio taikymo prognozę visą ateinantį mėnesį, sumažintų administravimo našta ir klaidų riziką, geriau atitiktų fiksuoto valiutų santykio esmę ir didintų asmens teisinį tikrumą dėl konsulinio mokesčio pagrįsto dydžio. Asmeniui bus aišku, koks valiutų santykis galios visą mėnesį, todėl sumažės situacijų, kai mėnesio pradžioje bus sumokamas vienokio dydžio konsulinis mokestis, po kelių dienų – jau kitoks konsulinis mokestis už tokio paties konsulinio veiksmo atlikimą. Tai atitiks asmens teisėtus lūkesčius ir pagerins konsulinių paslaugų kokybę.

Nutarimo projektu tvirtinamo Tvarkos aprašo 6 punktas keičiamas siekiant atsisakyti jame nurodyti teisės aktą, nes Konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo ir priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2018 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. V-263 „Dėl Konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, nenustato pranešimo ministerijai dėl sumokėto konsulinio mokesčio tvarkos. Šią tvarką nustato kitas teisės aktas – Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų ir specialiųjų misijų išlaidų sąmatos sudarymo, vykdymo ir finansų apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2005 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. V-5 „Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų, atstovybių prie tarptautinių organizacijų ir specialiųjų misijų išlaidų sąmatos sudarymo, vykdymo ir finansų apskaitos taisyklių patvirtinimo“. Šių taisyklių 134 punkto antrojoje pastraipoje nustatyta: „Pažyma apie atstovybėje surinktą konsulinį mokestį pateikiama atsakingam ministerijos Finansų departamento darbuotojui iki kito mėnesio 1 (pirmos) dienos elektroniniu paštu“; 135 punkto pirmojoje pastraipoje nustatyta: „Kiekvieną mėnesį atstovybės siunčia Finansų departamentui iš finansinės programos atspausdintas ir už finansus atsakingo darbuotojo pasirašytas pažymas apie surinktą konsulinį mokestį.“ Taigi, siekiant įgyvendinti Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 77 punktą, kuriame nustatyta, kad aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į konkrečius žemesnės galios teisės aktus, siūloma Tvarkos aprašo 6 punkte atsisakyti nuorodos į konkretų žemesnės galios teisės aktą ir nustatyti, kad konsulinės įstaigos, pasibaigus mėnesiui, praneša Užsienio reikalų ministerijai per mėnesį sumokėto konsulinio mokesčio sumą užsienio reikalų ministro nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Apie Nutarimo projektą nereikia pranešti Europos Komisijai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projekte nėra naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti nereikės.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Su visuomene konsultuotasi Nutarimo projektą paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Pastabų ar pasiūlymų negauta.

Nutarimo projektas suderintas su suinteresuotomis institucijomis, jų išvados pateiktos Užsienio reikalų ministerijos 2026-06-02 raštu Nr. (7.2.16E)3-3325 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto derinimo“. Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-06-12 išvadoje Nr. NV-1605 pateiktas pastabas.

Nutarimo projektą parengė ministerijos Konsulinio departamento direktorius Rimgaudas Lošys (tel. +370 706 52 606, el. p. rimgaudas.losys@urm.lt), Konsulinio departamento Konsulinės teisės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo skyriaus vedėja Kristina Nepaitė (tel. +370 706 52 842, el. p. kristina.nepaite@urm.lt), Konsulinio departamento vyresnioji patarėja Gintarė Muzikevičienė (+370 5 236 2654, gintare.muzikeviciene@urm.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 5 lapai.

Užsienio reikalų ministras

Kęstutis Budrys

Gintarė Muzikevičienė, +370 5 236 2654, gintare.muzikeviciene@urm.lt